

Értékelés és útmutatás

Lapunk munkáját március 10-i ülésén értékelt az MSZMP József Attila Tudományegyetemi végrehajtó bizottsága. Megállapította: „A XIV. évfolyam megjelenéssel 16 lapszáma arról tanúskodik, hogy a szerkesztőség a lap korábbi szerkesztési alapelveit megtartva magáévá tette a legutóbbi értékelés útmutatásait, s az elvárásoknak megfelelő igényességgel és színvonalasan végezte munkáját. Megjelent 435 cikkében megbízható, pontos krónikása volt intézményeink élete eseményeinek, aktuális eredményeinek és gondjainak, egyre inkább fórumává vált az újságírás felé vonzó tehetőséges hallgatóknak.”

A lap különböző rovatainak munkáját részletesen elemezve, rámutatva azok erényeire és a további tennivalókra, a végrehajtó bizottság a következőképpen foglalt állást: „Összefoglalva a Szegedi Egyetem munkájáról elmondottakat megállapíthatjuk: a lap megfelel a vele kapcsolatos elvárásoknak, jól tükrözi az egyetemi élet s az ifjúság problémáit, s az egyetemi hallgatóság irodalmi-kulturális fórumaként is jelentős szerepet játszik.”

A lap további tevékenységére vonatkozóan a vb a következő határozatokat hozta:

- a) A vb a Szegedi Egyetem eddigi munkáját jónak tartja, megállapítja, hogy jelentősen megnőtt a lap ideológiai-politikai töltése, javult agitációs tevékenysége.
- b) A lap szerkesztőségének változtatlanul törekednie kell arra, hogy eleven, színes, kritikai áttekintést adjon intézményeink életéről, eredményeiről, gondjairól.
- c) A lap anyagi helyzetének megjavítása, valamint ilyen természetű gondjainak megismerése céljából javasoljuk, hogy az intézmények illetékes vezetői üljenek össze a problémák megbeszélésére.
- d) A párt, a KISZ, a szakszervezetek, a dékáni és rektori hivatalok jobb tájékoztatással, az információk időben való átadásával, valamint az újságban megjelent cikkekre való reagálással is segítsék a Szegedi Egyetem című lap munkáját.

Politikai fórum

Egy fél év elteltével mindig szükség van a végzettségi munka értékelésére és a távlati célok meghatározására. Hasonló fordulponthoz érkeztek el a JATE-n a politikai szemináriumok szervezői és a résztvevők, a párttag hallgatók.

Ahogy beszámoltak róla, az első jelentős és a hallgatók nagy tömegeit megmozgató rendezvény az ifjúsági törvényről és a KISZ ebből fakadó feladatairól szóló előadás volt. Dr. Révész Béla, a JTK fiatal oktatója az MSZMP ifjúságpolitikáját, a fiatalok helyzetét, a KISZ-munka időszerű kérdéseit foglalta össze.

Ezt követően merőben újszerű és kísérletek is nevezhető foglalkozásra került sor, amelyen a nem párttag hallgatók is részt vettek. A téma aktualitása, közérdekűsége miatt külön is szót érdemel. Újvári Tibor, a Külügyminisztérium munkatársa, az angolai magyar külképviselet egyik szervezője az imperializmus stratégiájának és taktikájának új vonásait elemelte a fejlődő országokban. A gyakorló szakember szemével vette észre, hogy a nemzetközi osztályharc egyik éles konfrontációs területe Afrika, ahol az imperializmus pozícióit próbál megszerezni és akadályokat gördíti a nemzeti felzárkózás mozgalmak elé. Sorra vette mindazokat az ellenállási szervezeteket, amelyek Angolában a politikai küzdőteret cselekvő részesei, és amelyek között a marxista-leninista MPLA-tól az amerikai támogatást élvező

szélsőjobboldalig számos irányzat megtalálható. Elemezte a forradalmi folyamat személyi feltételeit, éles karakterrajzot adott a forradalom legmarkánsabb vezetőiről. Hangsúlyozta, Angola osztályszervezetének jellegzetesen „afri. ai” vonásait. Elményszerűen eleveztette fel a szocialista közösség sokoldalú segítségét, az angolai néppel történelmi-vérségi kapcsolatban is álló kubai szocialista köztársaság támogatását.

A hallgatók érdeklődését mutatta az, hogy a 45 perces előadást mintegy másfél órás vita követte. A diákság aktivitása alátámasztotta azt az elképzelést, hogy a továbbiakban az előadók mind a gyakorlatban dolgozó szakemberek legyenek. Pozitív visszhangja volt annak a ténynek is, hogy az utóbbi előadáson a nem párttag hallgatók is nagy számban vettek részt. Meggondolandó tehát, hogy ezt a szervezeti formát összegyűjtési mértetűre szélesítsék-e, amely természetesen a KISZ-szervezetek komoly támogatásával lenne csak megvalósítható.

Márciusban — az eddigi tapasztalatok figyelembe vételével és az említett elképzeléseknek megfelelően — a szocialista országok közötti együttműködés kérdésköréből terveznek egy foglalkozást. Érdemes felfigyelni a hallgatók ideológiai, politikai látókörének, művelődésének szélesítését jól szolgáló fórum munkájára!

F. K.

Kitüntetések

Az 1977. évi forradalmi ifjúsági napok alkalmából az egészségügyi miniszter az Egészségügy Kiváló Dolgozója kitüntetésben részesítette Bendé Lajosné ápolónőért, Benkó Józsefné ápolónőért, Gombos Pál villanyszerelőt és dr. Horváth Örs Péter klinikai orvost.

A KISZ Szeged Városi Bizottsága a Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ-szervezetét a KISZ KB Kiváló KISZ-szervezet Zászlója kitüntetésben, a SZOTE Általános Orvostudományi Kara IV/4. KISZ-alszervezetét pedig KISZ KB dicséret oklevél kitüntetésben részesítette. Dr. Nárjai György tanársegéd Kiváló Ifjúsági Vezető kitüntetését kapta.

A KISZ Központi Bizottsága Vörös Vándorzászlaját adományozta a József Attila Tudományegyetem KISZ-szervezetének. (A zászló ünnepélyes átadására március 25-én 15 órakor kerül sor az aulában.) Dr. Dáni Sándor adjunktus Ifjúságért Erdemérem, dr. Rákos István adjunktus KISZ Erdemérem, Bobvos Pál IV. éves joghallgató Aranykoszorús KISZ-jelvény kitüntetésben részesült. A KISZ KB dicséret oklevelével jutalmazta a Bölcsészettudományi Kar V/D KISZ-alszervezetét. Dorgai László gyakornokot és Melles Judit IV. éves joghallgatót.

A KISZ Központi Bizottságának dicséret oklevelét kapta a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Műszaki KISZ-alszervezete és Dohány András IV. éves főiskolai hallgató. Aranykoszorús KISZ-jelvény kitüntetésben részesült Marsi Katalin IV. éves hallgató.

Látogatás

Tudományegyetemünkre látogatott március 17-én Jose Antonio Tabares, Kuba magyarországi nagykövete. Találkozott a JATE Természettudományi Karának tanszékvezető tanáraival, megtekintette a Kibernetikai Laboratóriumot, felkereste a Hermann Ottó Kollégiumot, s ott találkozott a TTK-n tanuló kubai diákokkal.

Pártnap

Pártnapot tartottak március 17-én a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán. A pártnap előadója dr. Bárány Ferenc adjunktus, a SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézetének vezetője volt.

Termelékenységi és jövedelmek

A közelmúltban jelent meg a Közgazdasági és Jogi Könyvtár adó gondozásában egyetemünk professzorának, dr. Nagy Lajosnak a *Munkatermelékenység és személyi jövedelmek a mezőgazdaságban* című könyve, ami kisebb terjedelmi eltéréssel azonos a szerző akadémiai doktori értekezésével. Ez a könyv az agrárközgazdasági irodalom legjobb alkotásai közé tartozik. Olyan átfogó tudományos elemzést tartalmazó munka, amely összhangban áll a társadalmi-gazdasági fejlődésünk követelményeivel és egyúttal a tudományágazat elméleti szintű továbbfejlesztését is szolgálja. Hűsba-verbé vágó gyakorlati problémákra keresi és adja meg a tudományos választ, ezért a szűk szakmai körökön kívül a szélesebb közvélemény érdeklődésére is számot tarthat.

A könyv három szorosban összefüggő részre tagolódik. Az első részben a hagyományostól eltérően tárgyalja a termelékenység fogalmát és elméleti összefüggéseit. Ebből kiindulva

a teljes termelékenység növekedését és annak legfontosabb tényezőit elemzi, bőséges statisztikai bázison alapuló számítások segítségével. Nagyon érdekes megállapításokat tesz a mezőgazdasági ágazat ipar mögötti elmaradására és „az utolérés” várható időtartamára. A szerző adatai szerint a magyar mezőgazdaság termelékenységi színvonalát nemzetközi összehasonlításban közepesnek minősíthető; az európai országok rangsorában az egy keresőre jutó termelési érték alapján a 11. helyen állunk a 70-es évek elején.

A második rész a személyi jövedelmek igen bonyolult kérdéseit tárgyalja a mezőgazdaságban. A szerző — jogosan — történelmi jelentőségű eseménynek tartja, hogy Magyarországon a 70-es évek elejére a mezőgazdasági munkajövedelmek és az ipari munkabérek közötti különbség megszűnt. A könyv ugyanakkor részletesen bizonyítja azt is, hogy a jövedelemparitás elérése nem jelenti a falusi és a városi lakosság életmódjában,

életszínvonalában fennálló különbségek eltűnését, hiszen 1972-ben a falusi lakosokra jutó társadalmi juttatások értéke mintegy 30%-kal alacsonyabb az ipari keresőkhöz képest. Figyelemre méltó fejtegetések találhatók itt a jövedelemparitás indokai, értelmezése és távlati fenntartásának problémái tekintetében.

A harmadik rész a munkatermelékenység és a személyi jövedelmek alakulása közötti kapcsolatot kutatja. Ebben a fejezetben bírálja a szerző a kérdésrel kapcsolatos polgári nézeteket, bemutatja a marxista közgazdászok közötti vitákat, és végül kialakítja a saját tudományos álláspontját, amely szerint a jövedelmek és a termelékenység közötti összefüggés népgazdasági aránytörvényként fogható fel. Ez a felfogás hasznos tanulságokat ad a gazdaságpolitika kialakítása számára. E rész foglalkozik végül a tulajdon lényege megjelenési formáinak és az érdekeltségi típusoknak a termelékenységre gyakorolt hatásával is.

DR. SIPOS MIKLÓS

Acta Geographica

A közelmúltban jelent meg a JATE földrajzi tanszékeinek legújabb kiadványa.

Jakucs László: *Az európai Fekete-tenger és a Kaspi-tó asztroblema eredete* című cikke egy merész, kialakulóban lévő munkahipotézis a nevezett tengerek genezisére vonatkozóan. Az eddigi ismeretektől teljesen idegen elmélet a jelenlegi holdkutatási eredmények analógiájára épült, mely még sok bizonyításra szorul.

Andó Mihály: *A Maros hordalékkúp rendszerének talajvíz földrajzi és hidrogeológiai viszonyai* című tanulmánya a hordalékkúp szerkezetének rétegvizonyait elemzi a vízháztartás szempontjából rámutatva a talajvíz-szint változásának hidrogeológiai okaira; különös tekintettel a vízutánpótlódás kérdésére.

Bárány Ilona—Kajdócsi Katalin: *Különböző expozíciók talajában lejátszódo hógazdálkodási folyamatok néhány mikroklimatikus sajátossága* című dolgozata a különböző kitétségű dolinaoldalak talajhőmérsékleti rendszerének sajátosságait mutatja be.

Mezősi Gábor: *A barlangiszínlők, teraszok vizsgálata az aggteleki karszton* című munkája sokoldalúan elemzi a barlangi színlők képződését, korát és megjelenési formáit.

Vitális György—Hegyi—Pakó J.: *Hidrotermális közetváltozások a Dunai andezit-hegységgel határos triász dolomit-területeken* című dolgozat komplex elemzést adja a vizsgált terület hidrotermális közetváltozásainak.

Krajkó Gyula: *A gazdasági körzetek taxonómiai felépítése Magyarországon* című tanulmány a szerző több éves rajonkutatómunkájának szintézise.

Abonyi Gyuláné: *Megyénk élelmiszeripari beruházásainak alakulása* című dolgozata az iparfélcsoport időszakonként kumulált beruházási értékeinek területi differencialitását mutatja be az általános iparfejlesztési rendszerbe ágyazva.

Galina Kruglova: *A mezőgazdaság és a környezet kölcsönhatása értékelésének néhány módszere* című munka újszerű módszert mutat be a problémakör elemzésére.

Krajkó Gyula—Abonyi Gyuláné: *Szeged ingavándor-mozgalmának néhány vonása* című tanulmánya felvázolja az elmúlt 15 év alatt kialakult helyzetet és prognózist adnak a munkaerő gazdálkodás alakulására.

Krajkó Gyula—Kajdócsi Katalin—Mészáros Rezső: *A települések közlekedésközpontjai helyzete és a népesség mobilitása közötti összefüggés a Dél-Alföldön*, című dolgozata a népesség térbeli mozgástyolamataira ható tényezők rendszerét vizsgálja fel.

Tóth József—Simon Imre: *Szempontok az alföldi városok fejlődési ütemének megítéléséhez* című cikk az elmúlt 20 év adatai alapján vizsgálja fel a várható fejlődést.

ABONYI GYULÁNÉ DR.

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen a nőnap alkalmából dr. Petri Gábor rektor köszöntötte a nődolgozókat és jutalmakat adott át

TIT-szervezet a BTK-n

A hír: március 10-én a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Szeged Városi Szervezetének klubhelyiségében megtartották a JATE Bölcsészettudományi Kar hallgatói TIT-szervezetének alakuló közgyűlését.

Az előzmények: a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat 1953 óta vesz részt a népművelésben. Jelenleg hazánkban mintegy 26 ezer tagja van, és szervezésében évente több mint 100 ezer előadás, idegennyelvi lecke, vagy útibeszámoló hangzik el. Egyre gyakrabban vetődött fel az a gondolat, hogy a felsőoktatási intézmények hallgatóit is minél szélesebb körben vonják be a TIT helyi szervezeteinek munkájába. Hosszú idő telt el addig, amíg az igényből, a tervből valóság lett.

A jelen: az imént felsoroltak alapján, továbbá a közművelődési törvény előírásának megfelelően a szegedi járási pártbizottság és közművelődési bizottság, valamint a felsőoktatási intézmények KISZ-bizottságai

együttműködésének eredményeképpen hozták létre a SZOTE, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola és a JATE Természettudományi Kar, valamint az idén márciusban a Bölcsészettudományi Kar hallgatói TIT-szervezetét.

A TIT Szeged városi szervezeteinek és a BTK-nak a most létrehozott kapcsolata igen nagy jelentőségű: a társulat segítségkérőket és helyiséget biztosít a hallgatóknak egy-egy előadáshoz és segítséget nyújt — lehetőség szerint — tanulmányi kirándulások megszervezéséhez is. E mellett támogatja a KISZ-alszervezeteket az ifjúsági klubokkal való kapcsolat megteremtésében. Továbbá filmvetítések, vitáestek megrendezésével „szellemi” segítséget is nyújt majd az ismeretterjesztés munkájába bekapcsolódó hallgatóknak.

A jövő: a jelenlegi helyzet biztató. Minden reményünk megvan arra, hogy a többi szegedi felsőoktatási intézményben is kellő visszhangra talál a kezdeményezés.

Műfordítói pályázat

A Magyar Tudományos Akadémia Okortudományi Társulata és az Európa Könyvkiadó pályázatot hirdet GÖRÖG ÉS LATIN

verses és prózai művek fordítására. A pályázat fő célja, hogy az ókori klasszikus irodalmak nagy művei méltó fordítóra találjanak. A pályázaton bárki részt vehet nyomtatásban még meg nem jelent, eredetiből készült fordítással. Fordításra ajánlott tételek:

1. Hérodotosz munkájának olyan ötoldali részlete, amelyet Devecseri Gábor vagy Szabó Árpád nem fordított le.
2. százosoros részlet Terentius bármelyik komédiájából vagy Plautus következő műveinek egyikéből: Cistellaria, Curculio, Epidicus, Pseudolus, Truculentus,
3. Horatius egy ódája,
4. Ammianus Marcellinus művének ötoldali részlete.

Ezeket kívül bármely jelentősebb görög vagy latin szerzőből készült, a fentiekkel nagyjából azonos terjedelmű fordítással is lehet pályázni.

A bíráló bizottság a pályamunkákat egy első, egy második és egy harmadik díjjal jutalmazza.

I. díj 3000 Ft

II. díj 2500 Ft

III. díj 1500 Ft

A megfelelő színvonalú fordítások készítőinek az Európa Könyvkiadó fordítói megbízást ad.

A pályázat jelíges. A pályamunkákat a jelige feltüntetésével, három példányban, gépelve kell beküldeni az Európa Könyvkiadónak (1055 Budapest, Kossuth L. tér 13-15.). A pályázó nevét és lakcímét egy mellékelt leragasztott borítékban

kell megadni. A pályázat határideje: 1977. szeptember 1.

A Magyar Tudományos Akadémia Okortudományi Társulata

Európa Könyvkiadó